

ОСОБЕНО МНЕНИЕ
на съдията Пламен Киров по к.д. № 4 от 2009 г.

Главната задача на касационно обжалване на въззивните решения е да се предотврати влизането в сила на онези от тях, които са нищожни, недопустими или неправилни. Осигуряването на точното и еднакво прилагане на закона е само страничен резултат от тази основна дейност, който се осъществява при повтарящото се еднообразно тълкуване и прилагане на закона при отделните сходни казуси. Едва когато точното и еднакво прилагане на закона не може да се осигури чрез решенията по отделните дела, ВКС трябва да го осигури чрез тълкувателните си решения. Поради това допускането до касационно обжалване трябва да е подчинено на главната задача на касационното производство. Критериите за допускане до касационно обжалване не трябва да оставят непроверено по касационен ред нито едно нищожно, недопустимо или неправилно въззивно решение. Определянето на категориите дела, които се изключват от касационно обжалване, трябва да се извърши от Народното събрание чрез формални критерии – напр. цена на иска или предмет на делото. Изключването на въззивните решения от касационно обжалване по преценка на самия касационен съд, неподлежаща на обжалване, дава възможност за произвол и не спазва формулираното изискване в Решение № 16 от 1998 г. на Конституционния съд – триинстанционното производство да е принципно и преобладаващо разрешение. Смятам, че основанията по чл. 280, ал. 1 от ГПК дефинитивно не допускат касационното обжалване на въззивните решения, които са неправилни, защото са необосновани. В същото време, когато въззивното решение е постановено в съответствие с практиката на ВКС и няма доказателства за противоречива практика на останалите съдилища по съществени за делото материалноправни или процесуалноправни въпроси, то единственото основание за допускане на касационното обжалване е т. 3 на чл. 280, ал. 1. Въпреки непротиворечивостта на практиката, тя може да е неправилна, т.е. да е в нарушение на закона. В тези случаи шансът тричленен състав на ВКС да приеме, че непротиворечивата съдебна практика е в нарушение на закона, е практически равен на нула. Смятам, че правораздавателната функция на ВКС по чл. 119, ал. 1 от Конституцията изисква значението на съществения материалноправен или процесуалноправен въпрос за точното прилагане на закона да се преценява с оглед конкретния правен спор по конкретното дело, а не единствено с оглед отстраняване на противоречива съдебна практика или промяна на непротиворечива, но погрешна съдебна практика. За

допускането на касационното обжалване следва да е от значение точното прилагане на закона по конкретното дело, а не някакво абстрактно точно прилагане на закона. Всъщност, няма прилагане на закона извън конкретния казус, извън конкретното дело. Точното прилагане на закона по конкретното дело зависи от правилното установяване на фактите от събраните доказателства, от точното определяне въз основа на тях на приложимия закон и от определянето на точния смисъл на този закон. Чл. 280, ал. 1, т. 3 от ГПК не изисква изрично същественият материалноправен или процесуалноправен въпрос да са от значение за точното прилагане на закона по конкретното дело. Мъглявите формулировки на чл. 280, ал. 1, т. 1, т. 2 и т. 3 от ГПК не създават условия за правна сигурност, а за съдебен произвол и отказ от правосъдие. Възлагайки на съда да преценява кои въпроси са от значение “за развитието на правото”, оспорваният текст предоставя на правораздавателен орган функция, която му е дълбоко неприсъща в българската конституционна система. Това са основанията да смятам, че чл. 280, ал. 1 от ГПК и свързаните с него чл. 284, ал. 3, т. 1 и чл. 288 противоречат освен на чл. 119, ал. 1 и чл. 124, още и на чл. 4, ал. 1 и ал. 2 от Конституцията и искането на омбудсмана на Република България за обявяване на противоконституционността им следваше да бъде уважено от Конституционния съд.

Конституционен съдия: **Пламен Киров**